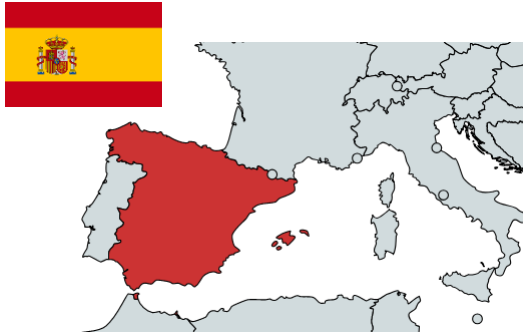

ספרד

סקירה כלכלית

מאי 2022

רקע ונתונים כלליים¹

שטח: 505,370 קמ"ר (54 מתוך 257)

ישראל 22,072 קמ"ר (152 מתוך 257)

אוכלוסייה: 47,260,584 נפש

עיר בירה: מדריד

משטר: מונרכיה חוקתית

ראש ממשלה: פדרו סנצ'ס פרז-קסטחון

Pedro Sánchez Pérez-Castejón, מהמפלגה הסוציאליסטית (PSOE)

שפה רשמית: ספרדית

מטבע: 1 דולר = 0.91 יורו

גאוגרפיה: מדינה בדרום מערב אירופה, ששטחה נפרש על פני מרבית שטחו של חצי האי האיברי, אותו היא חולקת עם פורטוגל, אנדורה והטריטוריה הבריטית גיברלטר.

אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2021²

ישראל	ספרד	אינדיקטור
482	1,426	תמ"ג נומינלי (2021) GDP, current prices Millions of U.S. dollars
45,750	41,839	תמ"ג לנפש במונחי PPP (2021) Purchasing power parity; international dollars
8.2% – 2021 -2.2% – 2020 3.8% – 2019	5.1% – 2021 -10.8% – 2020 2.1% – 2019	שיעור הצמיחה הכלכלית real GDP growth
1.5%	3.1%	שיעור האינפלציה (2021) Inflation rate, average consumer prices
35	30	קלות עשיית עסקים (2020) ציון בין 1-190 כאשר ציון נמוך מבטא תוצאה טובה
76.7	75.3	מדד התחרותיות (2019) ציון מ-0 עד 100 ככל שהמספר גדול יותר, השוק תחרותי יותר
AA-	A	דירוג אשראי S&P (2021)

¹ CIA The World Factbook ,The World Bank

² IMF, The World Bank, World Economic Forum, Doing Business Ranking, Trading Economics

רקע כללי / כלכלי

ספרד מהווה את הכלכלה ה-14 בעולם והתוצר שלה עמד בשנת 2021 על כ-1,426 מיליארד דולר. המשטר במדינה הוא של מלוכה חוקתית, דמוקרטית. זאת מאז כינון החוקה והדמוקרטיה אחרי עשורים של דיקטטורה תחת משטרו של הגנרל פרנקו. ספרד הצטרפה לאיחוד האירופי בשנת 1986 ולגוש המטבע של היורו בשנת 2002.

המדינה מחולקת ל-17 מחוזות הנקראים "קהילות אוטונומיות". כל מחוז נהנה מסמכויות רחבות למדי בתחומי פנים וחינוך. התקציבים של המחוזות מגיעים בעיקרם מהשלטון המרכזי, אולם ישנם אזורים הנהנים גם מתקציבים ישירים של האיחוד האירופי, כתוצאה מתוכניות פאן-אירופאיות וכדומה. מרבית המחוזות משתפים פעולה בצורה טובה ושוטפת עם הממשל המרכזי. יוצאי דופן הם קטלוניה וחבל הבסקים השואפים להגדרה עצמית.

כמדינה שנשמכה על השקעות בסקטור הנדל"ן כמרכיב משמעותי בצמיחה, בעקבות משבר הסאב-פריים, ספרד חוותה מיתון חריף בשנים 2009 - 2014. המיתון פגע בצורה אנושה בשוק העבודה. ב-2013, שנת השיא במשבר, שיעור האבטלה עלה על 26% מכוח העבודה. שורה של רפורמות מבניות בעיקר בסקטור הבנקאות שהביאו לקונסולידציה משמעותית והפסקת פעילותם של בנקים אזוריים קטנים, לצד סיוע חירום שהעניק האיחוד האירופי ומנגנונים שהקימה הממשלה לספיגת תיקי ההשקעות ההפסדיים של הבנקים בתחום הנדל"ן, הצליחו לייצב את הכלכלה, והמשק חזר לפסים של צמיחה ב-2014.

עד למשבר הקורונה הייתה מגמת שיפור והבראה של המשק הספרדי, אולם הביקורת הייתה שהיא איטית מדי. ערב מצב החירום, המדינה עדיין לא חזרה לרווחה הכלכלית של לפני שנות המשבר, לא יושמו רפורמות מהותיות מאז הרפורמה בבנקים ולא הייתה ניכרת השקעה ממשלתית מיוחדת למטרות הבראה. באופן כללי, נראה כי המדיניות של ספרד הייתה והינה להיסמך על סיוע האיחוד האירופי, ויש בספרד קונצנזוס לגבי החברות באיחוד גם מימין וגם משמאל. בספרד מדובר רבות על הצורך ב"טרנספורמציה דיגיטלית", וביוני 2020 הושקה תוכנית [ספרד דיגיטלית 2025](#) על מנת לשפר את תחרותיות התעשייה הספרדית.

מבחינה פוליטית, 2018 היוותה שנת מהפך. מ-2011 עד 2018 שלטה במדינה מפלגת ה-PP (PARTIDO POPULAR). כמו-כן, המערכת הפוליטית הייתה בעיקרה דו-מפלגתית: PP מול המפלגה הסוציאליסטית PSOE, אך בשנים האחרונות החלה מגמה של ריבוי מפלגות. מן הצד השמאלי הקיצוני של המפה קמה מפלגת PODEMOS, התומכת ב-BDS, שזכתה בבחירות ב-2016 ליותר מ-20% מהקולות; מן הצד הימני קמו שתי מפלגות: CIUDADANOS – ימין-מרכז ליברלי, שמבדל את עצמו מה-PP בתחומי הדת, הליברליזם הכלכלי, והמאבק בשחיתות השלטונית, ו-VOX, מפלגה חדשה של ימין קיצוני.

מספר שערוריות סביב ה-PP הובילו להצבעת אי-אמון ב-PP והעברת השלטון לידי ראש האופוזיציה פדרו סנצ'ז, ממפלגת ה-PSOE הסוציאליסטית במחצית שנת 2018. סנצ'ז הקים

ממשלה שלא היה לה רוב פרלמנטרי וכתוצאה מכך הייתה למעשה משותקת ולא הצליחה להעביר תקציב. על רקע זה הוחלט לקיים בחירות ב-28 באפריל 2019. בבחירות אלה התחזקה מאוד המפלגה הסוציאליסטית ונחלשה ה-PP. בבחירות אלה, PODEMOS נחלשו ו-CIUDADANOS התחזקו.

אולם, היות שמצב הקולות היה כזה שאף מפלגה גדולה לא הצליחה להרכיב קואליציה, בנוב' 2019 נערכו בחירות נוספות. בבחירות אלה התחזקה מעט המפלגה הסוציאליסטית בראשות ראש הממשלה פדרו סנצ'ז, על חשבון CIUDADANOS בעיקר, אולם עדיין לא היו לה מספיק מנדטים על מנת להקים ממשלה לבד והיא הרגישה חייבת בסיבוב זה ליצור קואליציה עם PODEMOS. נראה שהממשלה הנוכחית תסיים את הקדנציה שלה והבחירות הבאות צפויות לקראת סוף שנת 2023.

ההשלכות הפוליטיות על ישראל :

כיום PODEMOS נמצאת בתוך הממשל הספרדי, ונושא היחס לישראל במישור המדיני הינו רגיש. באופן כללי הימין הספרדי הינו יותר פרו-ישראלי מהשמאל. המפלגה הסוציאליסטית בממשלה כיום הינה ידידותית לישראל, אך ביקורתית כלפיה במישור המדיני ובאופן כללי מיישרת קו עם שאר מדינות האיחוד האירופי.

היחס לכלכלת ישראל :

יש הפרדה חדה בין היחס הפוליטי לישראל ובין היחס אליה במישור הכלכלי. המוניטין הישראלי בתחומי החדשנות והטכנולוגיה הינו טוב וחזק במיוחד בספרד. ישראל נחשבת מעצמת חדשנות ראשונה במעלה, וזוכה ליתרון נוכח הקירבה לספרד זאת לצד הנגישות, הגמישות והפתיחות של ישראל. גורמים שונים מגיעים לבקר בישראל על מנת ללמוד על האקו-סיסטם הישראלי ולבחון האם ניתן להעתיקו לספרד.

ספרד ומשבר הקורונה

עם פרוץ משבר הקורונה, באמצע מרץ 2020, הוכרז בספרד מצב חירום לאומי, שנמשך בשלב הראשון עד סוף יוני 2020. בגל הראשון ספרד הייתה המדינה שנפגעה הכי קשה באירופה, אחרי איטליה, ואחת המדינות שנפגעו הכי קשה בעולם.

בתקופה זו המגזר העסקי עבד בצורה מינימלית ובסיסית והמשק ככלל היה כמעט משותק. לאחר הגל הראשון החלה נורמליזציה איטית שנמשכה עד מאי 2021.

באפריל 2022 הוסרו מרבית ההגבלות, כולל עטיית מסיכות במקומות סגורים, למעט במרפאות ובתי חולים. בפברואר 2022 פורסמו דו"חות שונים לפיהם ספרד עולה על המסלול הנכון לשיקום הכלכלה (ראו כאן פוסט בנושא), אך נראה שעם פרוץ המלחמה באוקראינה והשלכותיה על אירופה ומחירי הדלק, ייתכן שהתמונה תהיה פחות אופטימית.

ספרד צפויה לקבל כספים רבים במסגרת תוכנית ההתאוששות, הטרנספורמציה והחוסן [NextGenerationEU](#): עד 140 מיליארד יורו בין 2021 ל-2026; 23.1% מהם יועברו למודרניזציה ודיגיטליזציה של התעשייה, חברות קטנות ובינוניות ותיירות, כמו גם קידום תחום היזמות ספרד.

תעשיות בולטות/ מאפייני הכלכלה המקומית³

נתוני סחר 3 שנים אחורה

שנה	סכום יבוא		סכום יצוא לעולם במיליארדי דולר
	מהעולם במיליארדי דולר	מאזן הסחר במיליארדי דולר	
2021	426.1	-38.3	391.6
2020	329.7	-17.7	312.1
2019	375.5	-38.3	337.2

שותפות הסחר הגדולות לשנת 2021

יצוא

מדינה	יצוא במיליארדי דולר	אחוז מסך היצוא של המדינה	מאזן הסחר במיליארדי דולר
צרפת	59.7	15.2%	19.3
גרמניה	38.3	9.8%	-7
איטליה	31.4	8%	4.6
פורטוגל	29.4	7.5%	13.3
ארה"ב	17.5	4.5%	-2.7
סין	10.2	2.6%	-31

מוצרי היצוא העיקריים הם: כלי רכב, ציוד תעשייתי, מזון ומשקאות (בדגש על פירות וירקות), נפט, כימיקלים.

יבוא

מדינה	יבוא במיליארדי דולרים	אחוז מסך היבוא של המדינה	מאזן סחר במיליארדי דולרים
גרמניה	45.3	10.6%	-7
סין	41.2	9.7%	-31
צרפת	40.4	9.5%	19.3
איטליה	26.8	6.3%	4.6
ארה"ב	20.2	4.7%	-2.7

מוצרי היבוא העיקריים הם: נפט, מזון (בדגש על דגה ואחרים), כלי רכב, ציוד תעשייתי, כימיקלים.

³ ICEX España Exportación e Inversiones

סקטורים מרכזיים בכלכלה ערב משבר הקורונה

סייבר - מחקר שנערך לאחרונה על ידי Deloitte ספרד, בקרב מנהלי מערכות מידע מיותר מ-100 חברות, מצביע על כך ש-94% מהחברות הספרדיות סבלו לפחות מאירוע אבטחת סייבר רציני אחד בשנת 2021. מספר התקריות הממוצע בין 2020 ל-2021 עלה במידה ניכרת, מ- ממוצע של 1.69 תקריות ב-2020, ל-2.13 תקריות ב-2021; כלומר, 26% יותר אירועי סייבר. ישנם מספר מגזרים שלהם מעל שני אירועים בממוצע בשנה; בין אלה ניתן למנות את מגזרי הביטוח, TMT (טלקומוניקציה, מדיה וטכנולוגיה), ייצור, בנקאות ומנהל ציבורי.

בנוסף, על פי המכון הלאומי לאבטחת סייבר (INCIBE) ספרד ניהלה יותר מ-100,000 אירועי אבטחת סייבר במהלך שנת 2021. מבין אלו, יותר מ-90,000 אירועים פגעו באזרחים ובחברות. מדובר בפוטנציאל משמעותי ואנו בנספחות בהחלט מרגישים את העניין מצד החברות הספרדיות.

ציוד רפואי - בספרד יש מערכת בריאות לאומית אוניברסלית (SNS) שמשרתת את הציבור הרחב. בשנת 2021, משרד הבריאות ביצע הערכת מצב והודגש הצורך לחדש את ציוד טכנולוגיות הבריאות. בהקשר זה, הממשלה פועלת באמצעות **תוכנית ההשקעות** לציוד היי-טק (תוכנית Inveat, Investment Plan for High-Tech Equipment), במסגרת המימון של קרנות הדור הבא של האיחוד האירופי. התוכנית INVEAT אמורה לספק, בין היתר, בשנתיים הקרובות, חידוש טכנולוגי של 100% לציוד ה-SNS בן 12 שנים ומעלה.

חידוש הציוד יתמקד בהבטחת אבחונים מדויקים יותר וטיפולים יעילים יותר, תוך שמירה על בטיחות המטופלים ואנשי המקצוע. פעילות הנספחות הכלכלית בתחום מתמקדת בעבודה מול מפיצים שונים שעובדים עם בתי חולים וכן עם גורמים שונים מתחום הדיור המוגן לגיל השלישי ובכלל.

ICT - תחום דינמי ומתפתח כמו בשאר העולם ובספרד של אחרי המגיפה, הדיגיטליזציה היא אחד התחומים הצומחים ביותר. ממשלת ספרד מחויבת לתהליכי דיגיטליזציה, הדבר בא לידי ביטוי בתוכנית ספרד דיגיטלית 2025, הכוללת אסטרטגיות ספציפיות לקידום טכנולוגיות חיוניות לספרד: G5, אבטחת סייבר, ביג דאטה ובינה מלאכותית.

למגזר ה-ICT היה מחזור של 120 מיליארד יורו בשנת 2019, 3.8% מהתמ"ג של ספרד. ולפי נתוני ICT Monitor, המגזר התאושש מהמגיפה וצמח ב-18.8% בין יוני 2020 ליוני 2021. מספר משתמשי האינטרנט עלה ב-3.7% מאז החלה המגיפה ובשנת 2020 יש כישוי של 95% בגישה לאינטרנט ביתי. בספרד יש את רשת הסיבים הביתית הגדולה ביותר באיחוד האירופי. ו-92% ממשקי הבית מכוסים על ידי רשתות קיבולת גבוהה מאוד.

הנספחות הכלכלית מובילה מידי שנה את הביתן הלאומי לתערוכת המוביל השנתית בברצלונה, שמוקם על ידי מכון היצוא הישראלי, ומהווה פלטפורמה מצוינת לחשיפת הטכנולוגיות הישראליות לשוק הספרדי ולעולם כלל.

פינטק - סקטור הפינטק בספרד הולך וגדל וכיום היא המדינה השישית בגודלה מבחינת היקף האקוסיסטם. המגזין הספרדי ["El Referente"](#) שסוקר את עולם החדשנות והסטארטאפים בספרד ובדרום אמריקה, פרסם, בשיתוף עם [ABANCA Innova](#) סקירה על התחום. [הסקירה](#) ממפה את 400 הסטארטאפים הקיימים כיום, מתוכם 350 ספרדים וכ-50 זרים. רוב האקוסיסטם נמצא במדריד עצמה ובנוסף קיימת נוכחות בקטלוניה וולנסיה. בשנת 2021, בוצעו 33 השקעות בסטארטאפים השונים, בסכום של 392.46 מיליון אירו, הסכום מהווה 92% יותר בהשוואה לשנת 2020 עבור אותה כמות השקעות.

חברות בניה, תשתיות ופרויקטים - 5 מתוך 10 חברות הבנייה הגדולות בעולם הן ספרדיות (ביניהן ACCIONA, FERROVIAL, ACS). מרבית הפרויקטים של החברות הללו הן מחוץ לספרד, בדגש על אמריקה הלטינית. בספרד גם תחום אנרגיית הרוח חזק במיוחד עקב רפורמת עבר בתחום וחברות רבות מתחומי התשתיות פעילות גם בתחומי האנרגיה החלופית. הסקטור הזה נפגע ממשבר הקורונה בצורה מוגבלת ובסה"כ הינו יציב וממשיך לכהן כמנוע הצמיחה של ספרד.

ענף הרכב - ספרד היא יצרנית הרכב השנייה בגודלה באירופה וה-8 בגודלה בעולם. בספרד, מגזר הרכב מהווה 10% מהתמ"ג ו-18% מסך היצוא. בנוסף, התחום מספק כמעט 2 מיליון מקומות עבודה, בכל ספרד, ובכך מהווה מחולל תעסוקה חשוב באזורים רבים, מעבר לערים הגדולות.

בספרד יש בסך הכל: 17 מפעלי ייצור רכב. 15 מרכזים טכנולוגיים. 10 מיני אקו-סיסטם (המכונים כאן CLUSTER) בתחום הרכב ויותר מ-1,000 חברות לייצור ציוד ורכיבים. תת-תחום "חם" מאוד שהלך והתגבש בשנים האחרונות הוא **התחבורה החכמה**, בדגש על הניידות האורבנית. לאחרונה התבשרנו על שתי עסקאות משמעותיות של חברות ישראליות שזכו להשקעות ספרדיות בתחום.

פודטק - תחום האגריפוד בספרד הוא למעשה תחום הייצור המרכזי במדינה, מהווה 2.7% מה GDP ומספק פרנסה לכ-500 אלף איש. היצוא בתחום מהווה כמעט 20% מהיצוא הספרדי ומיקם את ספרד במקום הרביעי באירופה והשביעי בעולם.

כיום יותר מ-30 אלף חברות בתעשייה מייצאות מזון ומשקאות מספרד. בהתאם לתקופה, גם תעשייה זו עוברת כעת שינויים רבים, בעיקר בתחומי הדיגיטליזציה והקיימות ומאמצת טכנולוגיות חדשות.

יצרני מזון רבים מבינים בתקופה זו שעליהם להתפתח ומחפשים אחר פתרונות שונים, הן בתחום הפודטק והן בתחום הייצור המתקדם ויש בכך הזדמנות משמעותית לפתרונות ישראלים מתאימים.

חקלאות - ספרד נחשבת למובילה באירופה בתחום החקלאות. יש לה נתח של כ-13% מהחקלאות האירופית. היא חזקה בעיקר ביצוא פירות הדר, תותים, ופירות מטע ובראשם משמשים ואפרסקים. כמו-כן היא ספקית מובילה של יין, שמן זית ובשר חזיר. ב-2019 היצוא של ספרד בתחום הגיע לכמעט 50 מיליארד יורו. תחום זה נפגע חלקית בקורונה, בעיקר סביב חוסר היכולת

להביא עובדים זרים לקטיף וסביב ירידה בתפוקת המפעלים עקב מצבת כ"א מוגבלת בגל הראשון. כיום הסקטור חזר לפעול בתפוקה כמעט מלאה. חברות ישראליות שונות השתלבו בתחום החקלאות בספרד, אך הפוטנציאל עדיין רב ומשמעותי.

חברות גדולות ומרכזיות בספרד

TELEFONICA – חברת הטלפוניה של ספרד הינה החברה הגדולה ביותר בספרד ואחת מקבוצות התקשורת המובילות בעולם, בדגש על אמריקה הלטינית. לחברה 369 מיליון לקוחות ברחבי העולם.

SANTANDER – הבנק המוביל בספרד ואחד מעשרת הבנקים המובילים בעולם, עם פעילות ענפה בין היתר גם בבריטניה ובמקסיקו.

BBVA – הבנק השני בספרד והמוביל במקסיקו ובתורכיה. לבנק 81 מיליון לקוחות ברחבי העולם.

REPSOL – חברת הגז והנפט המובילה בספרד. פעילה בכ-30 מיקומים ברחבי העולם בקידוח ואקספלורציה.

ACS – חברת התשתיות והבניה המובילה בספרד עם פעילות בינלאומית ענפה וחברות רבות ברחבי העולם.

MAPFRE – חברת הביטוח הספרדית הגדולה ביותר. החברה פעילה בספרד כמעט בכל תחומי הביטוח. פעילה ב-5 יבשות בסגמנטים ספציפיים.

INDITEX – חברת ההלבשה הגדולה בספרד ומהגדולות בעולם. השם פחות מוכר בישראל, אך מוכרים מותגיה, ובראשם ZARA. מותגים נוספים של החברה הינם: Pull & Bear, Bershka, Oysho, Massimo Dutti, Zara Home ו-Stradivarius.

EL CORTE INGLES – ענקית בתי הכולבו הספרדית ואחת הגדולות בעולם. מרבית מניות החברה נמצאות בידי האחיות כריסטינה ומרתה אלוארז-גיל. האחרונה הינה גם נשיאת החברה. היא מחזיקה ברשת סוכנויות נסיעות גדולה – Viajes El Corte Ingles.

MERCADONA - רשת סופר-מרקטים ספרדית פרטית עם מודל עסקי ייחודי. בעל המניות העיקרי שלה והמזוהה ביותר עם הצלחתה הוא Juan Roig. במסגרת המודל, הרשת בעיקר מוכרת את מוצריה שלה. זאת להבדיל מגביית עמלה על מכירות של מותגים אחרים או השכרת שטח מדף. הרשת חותמת על הסכמי בלעדיות עם הספקים ומכניסה אותם תחת אחד מה- Private Labels שלה. זוהי חברה שמרבה לאמץ חדשנות. אתר האינטרנט שלה מתקדם מאוד, וזהו גם אחד ההסברים להצלחתה בתקופת המשבר.

הסכמים בילטרליים משמעותיים של ספרד עם יתר מדינות העולם

גוש סחר : האיחוד האירופי

ארגונים בינ"ל:

- OECD : כן (דצמבר 1960)

- WTO : כן (ינואר 1995)

מדינות שאיתן ספרד חתומה על הסכם סחר:

מכוח חברותה באיחוד האירופי, הסכמי הסחר עליהם חתום האיחוד חלים עליה. ההסכמים הינם עם המדינות הבאות: אלבניה, אלג'יריה, אנדורה, ארמניה, בוסניה והרצגובינה, צ'ילה, מצרים, מדינות SADC (בוצואנה, לסוטו, מוזמביק, נמיביה, דרא"פ, סוואזילנד), איי פארו, גיאורגיה, איסלנד, ישראל, יפן, ירדן, קוסובו, לבנון, ליכטנשטיין, מקסיקו, מולדובה, מונטנגרו, מרוקו, צפון מקדוניה, נורבגיה, סוריה, הרשות הפלסטינית, סאן מרינו, סרביה, דרום קוריא, שוויץ, תוניס, תורכיה, פרו, אקוודור, קולומביה, הונדורס, ניקרגואה, פנמה, קוסטה ריקה, אל סלבדור, גואטמלה, קנדה.

יצוין כי ב-2019 נחתם הסכם סחר חופשי בין האיחוד האירופי לבין גוש המרקוסור (ברזיל, ארגנטינה, אורוגוואי, פרגוואוי). כשיכנס הסכם זה לתוקף, ספרד צפויה להיות אחת הנהנות העיקריות ממנו.

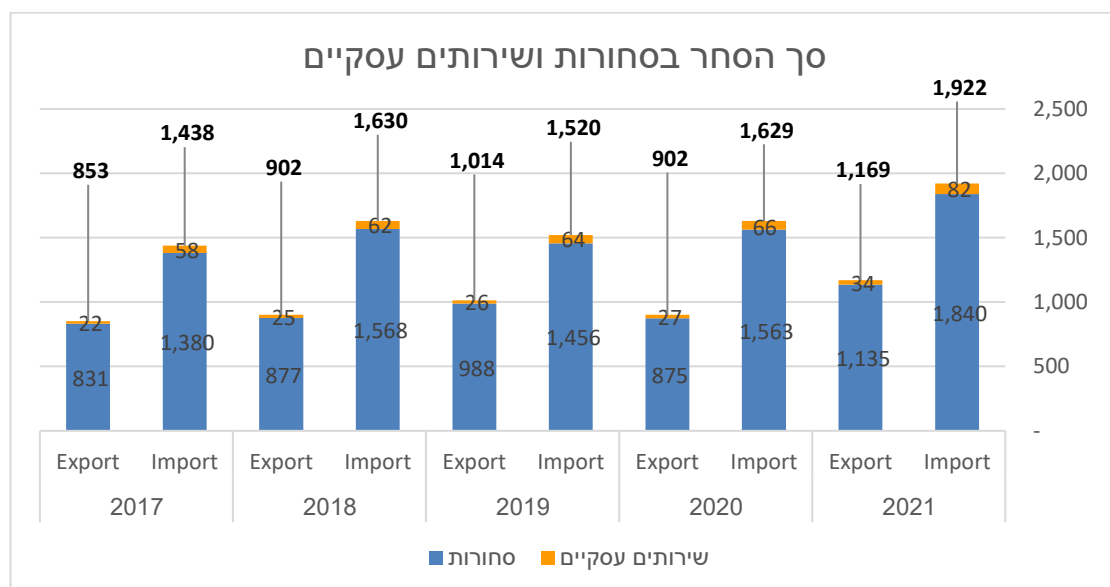
יחסי סחר ישראל ספרד

היקף הסחר בשנת 2021 בין ישראל לספרד עמד על כ-3.1 מיליארד דולר, המצביע על עלייה של כ-22% ביחס להיקף הסחר ב-2020.

הסכמי סחר הזדדיים בין ישראל וספרד:

שם ההסכם	שנת חתימה	האם ההסכם על ההסכם בתוקף?
הסכם האסוציאציה עם האיחוד האירופי	1986	כן
הסכם למניעת כפל מס	2001	כן
הסכם קו-פרודקציה	2012	כן
הסכם שת"פ בתחום החקלאות	1993	כן
הסכם שת"פ בתחום האנרגיה	1993	כן

2017		2018		2019		2020		2021		
Ex	Im	Ex	Im	Ex	Im	Ex	Im	Ex	Im	
831	1,380	877	1,568	988	1,456	875	1,563	1,135	1,840	סחורות
22	58	25	62	26	64	27	66	34	82	שירותים עסקיים
853	1,438	902	1,630	1,014	1,520	902	1,629	1,169	1,922	סחורות ושירותים עסקיים
0.84%	1.71%	0.84%	1.76%	0.93%	1.63%	0.86%	1.88%	0.97%	1.74%	אחוז מתוך סה"כ יצוא/יבוא

*נתוני סחר בשירותים לשנת 2021 מבוססים על הערכה ותחזית

סחר בסחורות

היקף הסחר בסחורות בין ישראל לספרד לשנת 2021 עומד על 3 מיליארד דולר. נתון זה מלמד על עלייה של 22% בהיקף הסחר בסחורות בהשוואה לשנת 2020.

סך היצוא הישראלי לספרד ב-2021 עמד על 1.1 מיליארד דולר, נתון המצביע על עלייה של 30% מסך היצוא ב-2020.

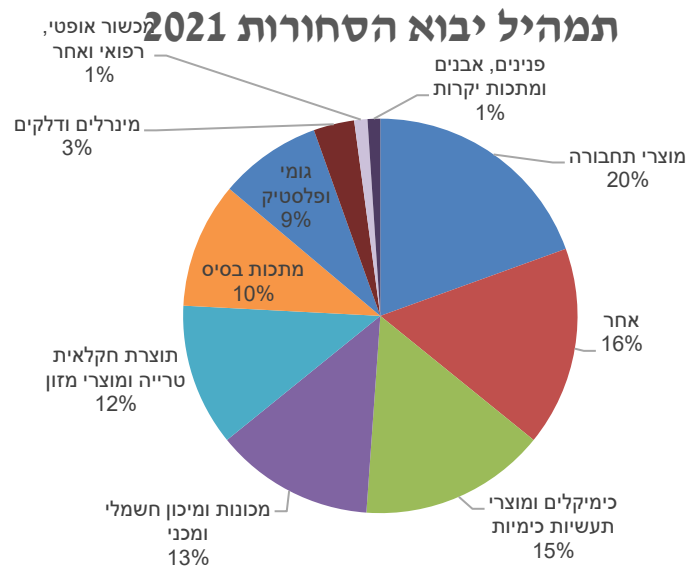
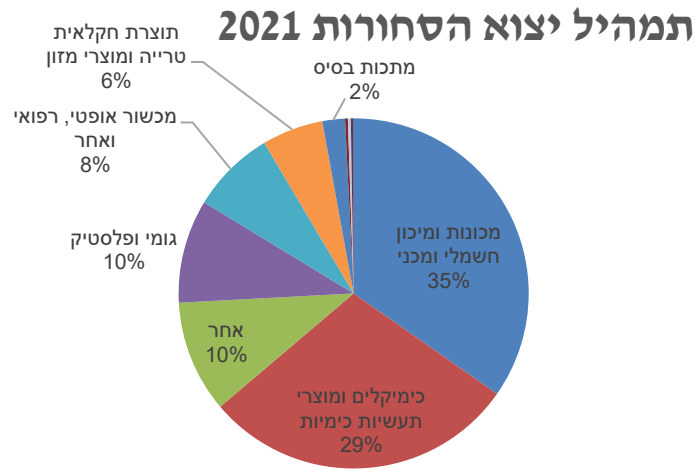
לפי נתוני הסחר לשנת 2021 כ-34% מהיצוא הישראלי לספרד הינו של מכונות ומיכון חשמלי; 29% כימיקלים ומוצרי תעשיות כימיות; 10% גומי ופולסטיק; 8% מכשור אופטי, רפואי ואחר; 6% תוצרת חקלאית טרייה מוצרי מזון ועוד קבוצות אחרות של מוצרים באחוזים קטנים, כגון: מתכות בסיס, פנינים ואבנים יקרות ועוד.

סך היבוא מספרד לישראל ב-2021 הסתכם ב-1.8 מיליארד דולר, נתון המהווה עלייה של כ-18% מסך היבוא ב-2020.

לפי נתוני הסחר לשנת 2021 20% מהיבוא מספרד לישראל הינו של מוצרי תחבורה; 15% כימיקלים ומוצרי תעשיות כימיות; 13% מכונות ומיכון חשמלי ומכני; 12% תוצרת חקלאית טרייה ומוצרי מזון; 10% מתכות בסיס ועוד קבוצות אחרות באחוזים קטנים, כגון: גומי ופולסטיק, פנינים ואבנים יקרות ועוד.

סקטורים עיקריים⁴:

סחר בשירותים

סקר למ"ס בנושא שירותים שפורסם באוקטובר 2021 מלמד כי סך יצוא השירותים הישראלי לספרד בשנת 2020 עמד על 66 מיליון דולר, נתון המצביע על עלייה של 5% ביחס לתקופה ל-2019. ההערכה לעניין יצוא שירותים לשנת 2021 היא כי צפוי גידול של 25% ביצוא השירותים והוא צפוי לעמוד על כ-82 מיליון דולר.

סך יבוא השירותים הישראלי מספרד באותה השנה עמד על 27 מיליון דולר, נתון המצביע על עלייה של כ-2% מסך יבוא השירותים ב-2019. הערכה לעניין יבוא שירותים לשנת 2021 היא כי צפוי גידול של 25% ביבוא השירותים והוא צפוי לעמוד על 34 מיליון דולר.

⁴ הלמ"ס

תובנות הנספחת

ספרד היא מדינה יפה, נעימה ומזמינה. האוכל והיין מצוינים והאווירה הלטינית ברוב המקרים נינוחה, כך שחברות ישראליות רבות שמחות להגיע לכאן.

ההזדמנויות השונות בספרד נובעות בעיקר מהרצון והצורך הספרדי במודרניזציה ושיפור כושר התחרות מחד, ומן המוניטין המצוין שיש לישראל בתחומי החדשנות והטכנולוגיה מאידך, הפוטנציאל הרב רחוק מלמצות עצמו. קיימות הזדמנויות רבות, אך הקצב הספרדי שונה מאוד מהקצב הישראלי.

הנספחות הכלכלית פועלת באופן יזום מול חברות ספרדיות רבות, תוך ביצוע תהליכי סקאוטינג והצעת פגישות עם טכנולוגיות שונות. ניכר כי קיימת היענות, אך לוחות הזמנים איטיים יחסית ולעיתים יכולים לעבור 12-18 חודשים עד שנתבשר על הצלחת העסקה.

מניסיונו, לחברות ישראליות לא קל לחדור לשוק הספרדי ולרוב הוא לא יהיה השוק הראשון שלהן. החברות הספרדיות נוטות לשמרנות וחלקן פחות ערוכות לבחון טכנולוגיות חדשות. משכך, חברות ספרדיות רבות, מחפשות פתרונות טכנולוגיים ב-PULL; הן מפרסמות אתגרים וצרכים ומזמינות פתרונות טכנולוגיים להיענות להם. אנו בנספחות הכלכלית משתדלים לפרסם ולהנגיש פרסומים מסוג זה בבלוג שלנו.

כאמור, החברות הספרדיות יעדיפו "ללכת על בטוח" ולבחור בבטוח והמוכר ולכן בשלב הצגת הפתרון חשוב להדגיש ניסיון בכלל ובאירופה בפרט. אנו עדים לביקוש גובר לפתרונות בתחום הסייבר, ציוד רפואי ובריאות דיגיטלית, וכן פתרונות מתקדמים ליצרנים בתחומים שונים, בדגש על יצרני מזון.

ברמת ההתנהלות הבינאישית

ההתנהלות בספרד היא לרוב בספרדית. בתאגידים הבינלאומיים הגדולים נמצאים דוברי אנגלית, אך אין ספק שדובר ספרדית יסייע מאוד להשתלבות נכונה יותר. הספרדים מאוד מנומסים, סבלניים ובקצב שלהם. איחור של 15 דקות לא ייחשב כאיחור אך תמיד רצוי לעדכן שמתעכבים.

הספרדים אוהבים לנהל שיחות וירצו להכיר אתכם לפני שימשיכו בעסקים; שאלות שקשורות לחיי המשפחה והרקע שלכם בהחלט מקובלות. דרך השיחה, הספרדים יבחנו האם אתם אמנים והאם הם יכולים לסמוך עליכם. חשוב לזכור שמעט מאוד נושאים הם טאבו ובהחלט עשויים לשוחח איתכם על נושאי דת או פוליטיקה.

מצד שני, זה לא הזמן להציף סטריאוטיפים ספרדיים כמו בדיחות על מסיבות, סיאסטה, פלמנקו, קרבות שוורים. על כדורגל תמיד אפשר לדבר.

בזמן הארוחה, מקובל להניח לעבודה וליהנות. את השיחה העסקית משאירים לזמן שאחרי הארוחה. אם בכל זאת תרצו לשוחח על ענייני עבודה, כדאי לוודא עם הצד השני שזה מקובל מבחינתו.

עוד בענייני אוכל – בספרד מקובל לאכול מאוחר יחסית, צהריים בסביבות 14:00 וארוחת ערב בסביבות 21:00. מקובל שצד אחד יזמין ופחות מקובל לפצל חשבונות.

מוזמנים לעיון נוסף בבלוג שלנו בעברית [בלינק הזה](#)
לקבלת סיוע מהנספחות הכלכלית של משרד הכלכלה והתעשייה ניתן להקליק על [הלינק הזה](#).